

การเปรียบเทียบหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 กับหลักสูตร
นักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4

A COMPARISON OF THE POLICE CADET COURSE 2016 WITH THE POLICE
CADET COURSE 2017, PROVINCIAL POLICE TRAINING CENTER REGION 4

เยาวเรศ จินดา^{1,*}

YAOWARAD JINDA^{1,*}

¹ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4

¹Provincial Police Training Center Region 4

*Corresponding Author E-mail: nunimaru44@gmail.com

บทความวิจัย (Research Article)

Received 24 June 2024, Revised 8 November 2024, Accepted 10 December 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยป้อน กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ และผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนายสิบตำรวจ ระหว่างหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยป้อน นโยบายหลักสูตรความคิดเห็นของอาจารย์ และครูฝึกต่อนโยบายหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ความคิดเห็นของนักเรียนนายสิบตำรวจต่อนโยบายหลักสูตร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิชาเรียน คุณลักษณะของอาจารย์ และครูฝึก คุณลักษณะของนักเรียนนายสิบตำรวจ และปัจจัยด้านทรัพยากร ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูฝึกและนักเรียนนายสิบตำรวจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วย การจัดการหลักสูตรการสอนของอาจารย์และครูฝึก ลักษณะการเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ และการเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ความคิดเห็นของอาจารย์ ครูฝึก และนักเรียนนายสิบตำรวจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วยคุณภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจ ความพึงพอใจของนักเรียนนายสิบตำรวจ ความคิดเห็นของอาจารย์ ครูฝึก และนักเรียนนายสิบตำรวจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยด้านคุณภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ค่าเฉลี่ยด้านความพึงพอใจของนักเรียนนายสิบตำรวจ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ปัจจัยป้อน; กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ; ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน, นายสิบตำรวจ

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the input factors. The production process of police cadets and the consequences for police cadets. During the Police Cadet Course 2016 and 2017, Provincial Police Training Center Region 4. The results of the research showed that: Input Factor The opinion of the instructors and trainers on the curriculum policy differed statistically significantly at the level of .01. There was no statistically significant difference at the .05 level of subjects. The characteristics of teachers and trainers, the characteristics of police cadets, and resource factors, the opinions of teachers and trainers and police cadets did not differ statistically significantly at the level of .05. The production process of police cadets consists of: Management of the teaching curriculum of teachers and trainers, the learning characteristics of police cadets, and the preparation of teaching materials and learning materials. The opinions of teachers, trainers, and police cadets did not differ statistically significantly at the level of .05. The results of the police cadets include the quality of the police cadets. Satisfaction of Police Cadets The opinions of teachers, trainers, and police cadets did not differ statistically significantly at the .05 level. However, the average satisfaction of police cadets The average is at the highest level.

Keyword : The Inputs; The process; The outcomes

1. บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เป็นแผนแม่บทฉบับแรกของประเทศไทยที่กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยกำหนดการขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเป็นระยะ ๆ ละ 5 ปี (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

กองบัญชาการการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2560 – 2579) ขึ้น เพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาบุคลากรและนโยบายด้านการศึกษาและฝึกอบรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ ให้ข้าราชการตำรวจได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา รับราชการและเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการสรรหาและระบบการฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาหน่วยฝึกอบรมให้มีมาตรฐาน และมีความพร้อมในทุกด้าน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และเพิ่มขีดความสามารถ ของบุคลากรด้านการศึกษาและฝึกอบรม ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญ เชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติหน้าที่ (Training Road Map) และยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (กองบัญชาการการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เป็นเครื่องมือที่นำไปสู่การเรียนรู้ และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีแนวคิดสำคัญคือใช้เป็นเครื่องมือที่นำไปสู่การเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทุกฝ่ายว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่มีจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (มารุต พัฒนา, 2558)

ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 มีหน้าที่หลักในการฝึกอบรมนักเรียนนายสิบตำรวจ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจชั้นประทวน โดยการฝึกอบรมนี้จะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้น กระบวนการพัฒนาหลักสูตร จึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงรวมอยู่ด้วยหลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการแก้ไข ปรับปรุงอยู่เสมอ เพราะหลักสูตรที่ดีควรตอบสนองต่อสังคม และเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย(มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2555)

ซึ่งศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ได้ใช้หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจที่มีการปรับเปลี่ยนตามงบประมาณและสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วเรื่อยมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 2019) โดยหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 มีระยะเวลาฝึกอบรม 12 เดือน ได้ใช้กับนักเรียนนายสิบตำรวจปีงบประมาณ 2560 หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 มีระยะเวลาฝึกอบรม 18 เดือน ได้ใช้กับนักเรียนนายสิบตำรวจปีงบประมาณ 2561 – 2564 (รุ่นที่ 1) และปีงบประมาณ 2565 (รุ่นที่ 2) ได้มีการนำหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 มีระยะเวลาฝึกอบรม 12 เดือน กลับมาใช้อีกครั้ง

การเปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจข้างต้นภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 (รุ่นที่ 2) ได้กลับมาใช้หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 มีระยะเวลาฝึกอบรม 12 เดือน จะสำเร็จการศึกษาเป็นรุ่นแรกหลังจากใช้หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 มีระยะเวลาฝึกอบรม 18 เดือน 3 รุ่น คือ ปีงบประมาณ 2561 – 2563 ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่ควรศึกษากระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ ตั้งแต่ปัจจัยป้อน กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ เป็นไปตามนโยบายหรือไม่ มีลักษณะอย่างไร มีความเหมือน ความแตกต่างอย่างไร และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจระหว่างหลักสูตร 12 เดือน กับหลักสูตร 18 เดือน เพื่อศึกษาผลการปรับปรุงหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงหลักสูตรการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจให้มีประสิทธิภาพและผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีคุณลักษณะตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสังคมได้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยป้อน กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ และผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนายสิบตำรวจ ระหว่างหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 รุ่นที่ 1 จำนวน 720 คน และนักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 รุ่นที่ 2 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 จำนวน 560 คน อาจารย์ และครูฝึก จำนวน 46 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1967) ได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 รุ่นที่ 1 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 จำนวน 257 คน และนักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 รุ่นที่ 2 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 จำนวน 233 คน รวม 490 คน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในส่วนของอาจารย์และครูฝึกจากการคำนวณใกล้เคียงจำนวนประชากรมากผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร คือ อาจารย์ และครูฝึก จำนวน 46 คน

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย ใช้การศึกษาแบบพหุวิธี ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

ปัจจัยป้อน แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) นโยบายหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตรงตามความของแผนปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(2) วิชาเรียน ประกอบด้วย ภาควิชาการและการฝึก ภาควิชาการและกิจการเสริมหลักสูตร ภาควิชาการฝึกหัดปฏิบัติราชการ และภาควิชาการฝึกหัดปฏิบัติราชการพิเศษสันติมีเนื้อหาเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์ และมีความเหมาะสม

(3) คุณลักษณะของอาจารย์ และครูฝึก ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ในการสอน และความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง

(4) คุณลักษณะของนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วย คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ความศรัทธาต่อวิชาชีพและความมุ่งมั่นที่จะประกอบวิชาชีพตำรวจ

(5) ปัจจัยด้านทรัพยากร ประกอบด้วย ความเหมาะสมของอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ ความพร้อมในการเตรียมการฝึกประสบการณ์ภาคการฝึกหัดและปฏิบัติราชการ และงบประมาณ

กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) การจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดตารางเรียน ตารางสอน และการวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

(2) การสอนของอาจารย์และครูฝึก ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน และการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอน

(3) ลักษณะการเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วย ความสามารถในการเรียนรู้ และความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้

(4) การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ประกอบด้วย ความพร้อมของสื่อ ความทันสมัยของสื่อ และความพร้อมของเอกสารประกอบการเรียนการสอน

ผลที่เกิดกับนักเรียนนายสิบตำรวจ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) คุณภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจ

(2) ความพึงพอใจของนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วย ระดับผลการเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และบุคลิกภาพความเป็นตำรวจ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดการเปรียบเทียบหลักสูตร โดยใช้การศึกษาวิจัยแบบพหุวิธี ระหว่างหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4

ตัวแปรต้น

- ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้
1. ปัจจัยป้อน แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่
 - (1) นโยบายหลักสูตร
 - (2) วิชาเรียน
 - (3) คุณลักษณะของอาจารย์ และครูฝึก
 - (4) คุณลักษณะของนักเรียนนายสิบตำรวจ
 - (5) ปัจจัยด้านทรัพยากร
 2. กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่
 - (1) การจัดการหลักสูตร
 - (2) การสอนของอาจารย์ และครูฝึก
 - (3) ลักษณะการเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ
 - (4) การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
 3. ผลที่เกิดกับนักเรียนนายสิบตำรวจ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่
 - (1) คุณภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจ
 - (2) ความพึงพอใจของนักเรียนนายสิบตำรวจ

ตัวแปรตาม

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
ในหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ
พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560
ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับเปรียบเทียบหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 กับหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ใช้การศึกษาแบบพหุวิธี ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีการใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. เมื่อผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม แล้วนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก

ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ (1) เป็นผู้มีวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป และ (2) มีประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตร นักเรียนนายสิบตำรวจ (3) มีความเชี่ยวชาญในการวิจัย สถิติ หรือการบริหารจัดการด้านหลักสูตร จำนวน 5 คน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ ความสอดคล้องข้อความกับจุดมุ่งหมาย โดยกำหนดค่าการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (IOC) มากกว่า .50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2553) ถือว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย จากผลการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถาม แล้วผู้วิจัยจึงเลือกข้อความที่มีค่า IOC สูงกว่า .50 ทั้งหมด 72 ข้อจาก 75 ข้อ และปรับปรุงภาษาข้อความให้เหมาะสม ตามความคิดเห็นที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำแบบสอบถามสำหรับนักเรียนนายสิบตำรวจไปทดลองใช้ (try out) กับ นักเรียนนายสิบตำรวจหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 รุ่นที่ 1 ปีงบประมาณ 2564 และนักเรียนนายสิบตำรวจหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 รุ่นที่ 2 ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 30 คน แบ่งเป็น รุ่นละ 15 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือด้าน ความเที่ยง (reliability) โดยใช้ Cronbach's Alpha coefficient ของแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยง ของแบบสอบถามทั้งฉบับ .922 และแบบสอบถามอาจารย์และครูฝึก จำนวน 9 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ Cronbach's Alpha coefficient ของแบบสอบถาม มีค่า ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ .933

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามผู้ให้ข้อมูล

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับอาจารย์ และครูฝึกผู้วิจัยติดต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และครูฝึกโดยแนบหนังสือขอความร่วมมือจากศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 กับแบบสอบถามไปด้วย กำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 2 สัปดาห์ แจกแบบสอบถามได้ จำนวน 46 ชุดจาก 46 ชุด เนื่องจากอาจารย์บางท่านไปราชการ อยู่ระหว่างการลา หรือเกษียณอายุราชการ เป็นต้น และเมื่อครบตาม กำหนดเวลา ผู้วิจัยจึงไปติดต่อรับแบบสอบถามคืนได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 46 ชุด อัตราตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 100

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนักเรียนนายสิบตำรวจ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

(1) นักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 รุ่นที่ 1 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 จำนวน 257 คน ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามออนไลน์โดยสแกน Qr Code ในกลุ่มไลน์

(2) นักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 รุ่นที่ 2 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 จำนวน 233 คน ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามออนไลน์โดยสแกน Qr Code ในกลุ่มไลน์ แจกแบบสอบถามนักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 รุ่นที่ 1 ได้ ชุดจาก 720 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 619 ชุด อัตราตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 85.97 และแจกแบบสอบถามนักเรียนนายสิบตำรวจประจำปีงบประมาณ 2564 รุ่นที่ 2 ได้ ชุดจาก 560 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 496 ชุด อัตราตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 88.57

4. ผลการวิจัย

(1) ปัจจัยป้อน

1) นโยบายหลักสูตร

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูฝึกต่อนโยบายหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t=-2.80^{**}$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.00$) แต่ความคิดเห็นของนักเรียนนายสิบตำรวจ ไม่

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=-1.12$ $n=490$ $df=488$ $Sig=0.25$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน นโยบายหลักสูตร หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) ($\bar{X} = 3.66$, $S.D.=0.52$) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) ($\bar{X} = 3.68$, $S.D.=0.54$)

2) วิชาเรียน

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อวิชาเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=1.20$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.24$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, $S.D.=0.59$) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, $S.D.=0.62$)

3) คุณลักษณะของอาจารย์ และครูฝึก

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อคุณลักษณะของอาจารย์และครูฝึกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=1.12$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.27$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, $S.D.=0.87$) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, $S.D.=0.88$)

4) คุณลักษณะของนักเรียนนายสิบตำรวจ

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายสิบตำรวจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=1.12$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.27$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $S.D.=0.51$) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, $S.D.=0.11$)

5) ปัจจัยด้านทรัพยากร

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อปัจจัยด้านทรัพยากรไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=1.20$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.24$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, $S.D.=0.71$) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, $S.D.=0.73$)

(2) กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ

1) การจัดการหลักสูตร

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อการจัดการหลักสูตรไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=1.12$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.27$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, $S.D.=0.78$) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, $S.D.=0.80$)

2) การสอนของอาจารย์และครูฝึก

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อการสอนของอาจารย์และครูฝึกไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=-1.34$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.18$) ค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D.=0.79) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=0.81)

3) ลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนนายสิบตำรวจ

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนนายสิบตำรวจไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=1.33$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.19$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D.=0.67) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=0.68)

4) การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อการเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=-1.30$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.20$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=0.73) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=0.68)

(3) ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนายสิบตำรวจ

1) คุณภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจ

ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูและนักเรียนนายสิบตำรวจต่อคุณภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=1.12$ $n=46$ $df=45$ $Sig=0.27$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D.=0.78) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.79)

2) ความพึงพอใจของนักเรียนนายสิบตำรวจ

ความคิดเห็นของนักเรียนนายสิบตำรวจต่อความพึงพอใจต่อหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) และหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน)ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=1.20$ $n=490$ $df=488$ $Sig=0.23$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D.=0.64) หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D.=0.67)

5. อภิปรายผล

(1) ปัจจัยป้อน

นโยบายหลักสูตร ความคิดเห็นของอาจารย์ และครูฝึกต่อนโยบายหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ความคิดเห็นของนักเรียนนายสิบตำรวจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ และครูฝึกได้ทราบนโยบายและศึกษาเอกสารหลักสูตรต่างๆ ก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งทำให้มองเห็นภาพการจัดโครงสร้างเวลาเรียนที่ต่างกันถึง 6 เดือนทำให้นโยบายที่รับมาทั้งสองหลักสูตรแตกต่างกัน แต่ความคิดเห็นของนักเรียนนายสิบตำรวจ

ทั้งสองหลักสูตรไม่แตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนนายสิบมีเวลาในการฝึกอบรมอย่างจำกัดและไม่ได้ศึกษานโยบายของอีกหลักสูตร ส่วนวิชาเรียน ความคิดเห็นของอาจารย์ ครูฝึก และนักเรียนนายสิบตำรวจ ต่อวิชาเรียน คุณลักษณะของอาจารย์ และครูฝึก คุณลักษณะของนักเรียนนายสิบตำรวจ และปัจจัยด้านทรัพยากรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิชาเรียน แบ่งภาคการฝึกอบรมเหมือนกัน ต่างกันเพียงโครงสร้างเวลาเรียนที่ต่างกันตามสัดส่วน 6 เดือน คุณลักษณะของนักเรียนนายสิบตำรวจทั้งสองหลักสูตรใช้คุณสมบัติเดียวกัน จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมและคะแนนเฉลี่ยสะสมของทั้งสองหลักสูตรผ่านทุกคน ร้อยละ 100 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ม่วงมะลิชัย (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการฝึกอบรมหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2557 กรณีศึกษานักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่น 2 ประจำปีงบประมาณ 2558 ของกองกำกับการ 7 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในการฝึกอบรมหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ. 2557 กรณีศึกษานักเรียนนายสิบ ตำรวจ รุ่น 2 ประจำปีงบประมาณ 2558 ของกองกำกับการ 7 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการ ตำรวจตระเวนชายแดน โดยรวมมีผลในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีผลในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

(2) กระบวนการผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ

การจัดการหลักสูตร การสอนของอาจารย์และครูฝึก ลักษณะการเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ และการเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ความคิดเห็นของอาจารย์ ครูฝึก และนักเรียนนายสิบตำรวจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการหลักสูตรทั้งสองหลักสูตรมีการคัดเลือกอาจารย์หรือครูฝึกเข้าสอนในรายวิชาต่างๆ สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ อาจารย์หรือครูฝึกปรับปรุงแผนการฝึกประสบการณ์ให้สอดคล้องกับนโยบายของหลักสูตร การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาครบถ้วน สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 จัดให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศารัตน์ ตันนิรัตน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบหลักสูตรครุศาสตร์ 4 ปี และ 5 ปี การศึกษาวิจัยแบบพหุวิธี ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยการเปรียบเทียบกระบวนการผลิตครูหลักสูตร 4 ปีและ 5 ปีไม่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Aikens, Kathleen, McKenzie, Marcia, & Vaughter, Philip (2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยนโยบายการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน: การทบทวนอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับแนวโน้มด้านระเบียบวิธีและสาระสำคัญ การวิจัยสิ่งแวดล้อมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการด้านการผลิตนักเรียน นักศึกษาที่ดีควรมีการวางนโยบายด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ต้องมีส่วนช่วยลดการใช้ทรัพยากรและลดมลพิษหรือไม่ปล่อยมลพิษสู่ธรรมชาติ

(3) ผลที่เกิดกับนักเรียนนายสิบตำรวจ

คุณภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คุณภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับผลการเรียนและการผ่านการฝึกอบรมคือผ่านทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 นักเรียนนายสิบตำรวจปฏิบัติตนตามจริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจ เรียนรู้การฝึกหัดปฏิบัติราชการและสามารถนำไปทำได้จริง สามารถใช้ภาษาไทยเป็นสื่อแสดงความรู้และความคิดเป็น และความพึงพอใจของนักเรียนนายสิบตำรวจ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนนายสิบตำรวจมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของแต่ละภาคเรียน สามารถพูดต่อหน้าสาธารณชนได้อย่างคล่องแคล่ว มีความเชี่ยวชาญด้านการป้องกันปราบปราม

อาชญากรรม สามารถด้านการยิงปืนพกและปฏิบัติตามหลักยุทธวิธี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณล อูมาจิ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนนายสิบตำรวจ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 9 ในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยสรุปว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนนายสิบตำรวจ ศูนย์ฝึกอบรม ตำรวจภูธรภาค 9 พบว่า รูปแบบดังกล่าวสามารถพัฒนาทักษะการพูดและการสื่อสารและความศรัทธา ต่ออาชีพตำรวจของนักเรียนนายสิบตำรวจได้ในระดับดีมาก

6. องค์ความรู้ใหม่

(1) โครงสร้างหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) และหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) พบว่า หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) เดือน มีระยะเวลาการฝึกอบรมมากกว่า หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) ทุกภาควิชา โดยภาควิชาการและการฝึก มีระยะเวลาการฝึกอบรมมากกว่า 3 เดือน ภาคบูรณาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีระยะเวลาการฝึกอบรมมากกว่า 1 เดือน ภาคการฝึกหัดปฏิบัติราชการ มีระยะเวลาการฝึกอบรมมากกว่า 2 เดือน ส่วนภาคการฝึกหลักสูตรพิเศษสันติมีระยะเวลาการฝึกอบรมเท่ากัน ซึ่งการแบ่งชั่วโมงการฝึกอบรมเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นก็มีสัดส่วนภาคทฤษฎีมากขึ้น ส่งผลให้การเรียนรู้ไม่แตกต่างเท่าที่ควรการลงปฏิบัติช่วยให้เรียนรู้ได้ร้อยละ 75 แต่การสอนคนอื่นช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 90 จึงควรเพิ่มการสอนคนอื่นลงในหลักสูตรตามพีระมิดแห่งการเรียนรู้

(2) การวัดและประเมินผลนักเรียนนายสิบตำรวจทั้งสองหลักสูตร รวมถึง 4 รุ่นที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนนายสิบตำรวจผ่านการฝึกอบรมทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 ไม่มีผู้ไม่ผ่านการฝึกอบรมเลย อาจสะท้อนผลถึงความเข้มข้นของหลักสูตรหรือการกำหนดตัวชี้วัดด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการและด้านทักษะพิสัยมีเกณฑ์การผ่านต่ำเกินไปหรือไม่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการทบทวนเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้มีความเข้มข้นมากขึ้น

(3) ภาพรวมควรนำหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) มาใช้ปรับปรุงหลักสูตรในอนาคตตามข้อเสนอแนะข้างต้น ใช้เวลาในการฝึกอบรม (12 เดือน) เนื่องจากผลการทดสอบค่าเฉลี่ยของหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2559 (12 เดือน) และหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ พ.ศ.2560 (18 เดือน) ส่วนมากไม่แตกต่างกัน หากใช้ระยะเวลา 12 เดือน จะทำให้ใช้เวลาในการฝึกอบรมน้อย ประหยัดงบประมาณ และผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจให้เพียงพอต่อความต้องการของทางราชการ

7. เอกสารอ้างอิง

- กฤษณล อูมาจิ. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนนายสิบตำรวจ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- กองบัญชาการศึกษา. (2561). ยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579). สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- จินตนา ม่วงมะลิชัย. (2560). ประสิทธิภาพการฝึกอบรมหลักสูตรนายสิบตำรวจ พ.ศ. 2557 กรณีศึกษานักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่น 2 ประจำปีงบประมาณ 2558 ของกองกบการ 7 กองบังคับการฝึกพิเศษ

- กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- ซัชจรียา ไบลี และคณะ. (2564). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(2), 1-15.
- ธิดารัตน์ ตันนิรัตน์. (2551). การเปรียบเทียบหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4 ปี และ 5 ปี : การศึกษาวิจัยแบบพหุวิธี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ กิสุขพันธ์. (2558). หลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2555). การพัฒนาหลักสูตรชุมชนเรื่องข้าวสำหรับเยาวชนบ้านดอนเตาอิฐ. ในการประชุมวิชาการแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 9: ตามรอยพระยุคลบาท เกษตรศาสตร์กำแพงแสน. นครปฐม.
- มารุต พัฒผล. (2558). รูปแบบการพัฒนาครูประถมศึกษาด้านการโค้ชเพื่อการรู้คิด. มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(2), 45-58.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ แอนด์ ปรีนท์ จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2553). ทฤษฎีการประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Aikens, K., McKenzie, M., & Vaughter, P. (2016). Environmental and sustainability education policy research: A systematic review of methodological and thematic trends. *Environmental Education Research*, 22(3), 333–359.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.